

4-nji tema: Türkmen Türkçesinde Teşekkür Etme, Özür Dileme, İyi Dilekler Sunma (Türkmen dilinde minnetdarlyk bildirme (sagbolsun aýtma), ötünç sorama, ýagşy dilegler arzuw etme)

Dersiň maksady:

✓ talyplara türkmen diliniň fonetik, morfologik we grammatik gurluş aýratynlyklaryny öwretmek;

✓ talyplara türkmen diliniň sözlük hazynasyny we semantik aýratynlyklary öwretmek;

✓ talyplara türkmen dilinde dürli temelar boýunça öz pikirlerini yzygiderli, logiki taýdan dogry beýan etmekligi öwretmek,

✓ talyplara türkmen diliniň dürs ýazuw düzgünlerini öwretmek;

✓ olara orfografik taýdan ýalňyşsyz beýan etmegiň tärlerini öwretmek;

✓ talyplaryň türkmen dilinde sözleýiş medeniýetini we ýazuw endiklerini hem-de başarnyklaryny ösdürmek;

✓ dersde türkmen dilini we edebiýatyny oňat öwretmek üçin talyplaryň özara işjeňligini ýola goýmak;

✓ türkmen dili we edebiýat sapaklarynda tehnik serişdelerden peýdalanmak;

✓ türkmen dili we edebiýaty dersleriniň üsti bilen talyplarda watansöýüjiligi, zähmetsöýerligi, agzybirligi, ahlaklylygy, ynsaplylygy, türkmen milli we dünýä gymmatlyklaryna buýsanç, gözellige söýgi duýgularyny terbiýelemek.

Dersiň wezipeleri:

- talyplaryň türkmen diliniň fonetik, morfologik we grammatik başarnyklaryny ösdürmek;
- talyplaryň sözleýiş dilini kämilleşdirmek;
- talyplaryň ýazuw we hatdatlyk endiklerini ösdürmek,
- talyplaryň sözlük üstünde özbaşdak işlerini kämilleşdirmek
- talyplaryň okama we düşünme ukyplaryny ösdürmek;
- talyplaryň gürrüň berme we ýazyp beýanetme endiklerini kämilleşdirmek;
- söz öwrenme endiklerini artdyrmak;
- terjime etme ukyplaryny ösdürmek...

Dersiň görnüşi:

- dilden düşündirme;
- ýazuwdan beýanetme;
- sorag-jogap arkaly berkitme;
- shemaly we tablisaly düşündirme;
- tehniki serişdeler arkaly düşündirme;
- ýumşuň kömegi bilen geçileni gaýtalama...
- öý işi tabşyрма...

Dersiň ýörelgeleri:

- ✚ türkmen filologiýasy baradaky bilimiň mazmuny bilen onuň beýan edilişinin bitewiligini gazanmak,
- ✚ türkmen diliniň beýleki dersler we durmuş bilen baglanyşygyny üpjün etmek;

✚ edeplilik, dogry sözlülük, ynsanperwerlik, yzygiderlilik, sylag-hormat we ýaş aýratynlyklara dogry gelmek.

✚ ders we durmuş, teoriýa we praktika gatnaşygy esasynda olaryň özara baglanyşygyny üpjün etmek...

Dersiň usullary:

- ❖ talyplaryň özbaşdak işleri we ýumuşlary barlag etmek;
- ❖ **ACTIV Studio** we **Power Point** maksatnamalaryndan peýdalanmak,
- ❖ türkmen filologiýasy boýunça öwredilýän temanyň prezentasiýasyny geçirmek,
- ❖ diliň grammatik kategoriýalary bilen baglanyşykly kynçylyklarda „**akyly sagady**“, „**akyly kompas**“ „**akyly şejeräni**“ kömege çagyrmak,
- ❖ talyplaryň arasynda özara pikirlenme minutlaryny geçirmek;
- ❖ talyplaryň logiki yzygiderliligine, subut edijiligine ünsi güýçlendirmek;
- ❖ Dersde düşnükçiligi we aýdyňlygy üpjün etmek...

Dersiň görkezme esbaplary:

- okuw kitaplary,
- gepleşik gollanmalary,
- ýazdyrylan ylmy çeşmeler,
- usuly gollanmalar,
- ses ýazgylary,
- deňişli suratlar,
- tablisalar, çyzgylar,
- sözlükler,
- metbugat maglumatlary.

Türkmencede teşekkür etme için “*minnetdalyk bildirme*”, “*sagbolsun aýtma*”, “*taňryýalkasyn aýtma*” gibi deyimler kullanılır. Bunlar hakkında kısaca bilgilerle tanışalım.

- ✓ “**Minnetdarlyk bildirme**” näme?
- ❖ Minnetdarlyk bildirme haýsy hem bolsa bir işiň, bir ýagşylygyň ýerine ýetirilmegi netijesinde aýdylýan sözlerdir. Sözleýiji edilen işden hoşal bolandygyny öz sözleriniň üsti bilen beýan edýär.
- ❖ İş bitirene minnetdardygyny sözleýiji dil üsti
- ❖ Türkmen dilinde minnetdarlyk bildirmäniň başga bir görnüşi-de “sagbolsun aýtmak” bilen amal edilýär.

4. TEŞEKKÜR ETME (MINNETDARLYK BILDIRME)

- Teşekkürler!

- **Sag boluň,
minnetdarlyk bildirýärim!**
*Sag boluň, minnetda:rlyk
billirýä:n!*

- **Sağ olun! / Teşekkür ederim!**

- **Sag boluň,
taňryýalkasyn!**
*Sag boluň,
taňryýalkasyn!*

- **Çok teşekkür ederim!**

- **Köp sag boluň,
taňryýalkasyn!**
*Köp sag boluň,
taňryýalkasyn!*

**- Yardımınız için
teşekkür ederim!**

**- Kömegiňiz üçin
taňryýalkasyn!**
*Kömögüňüz üçü:n
taňryýalkasyn!*

**- Yardımlarınız için çok
teşekkürler!**

**- Kömegiňiz üçin köp
sag boluň!**
*Kömögüňüz üçü:n köp
sag boluň!*

**- Her şey için
teşekkürler!**

**- Eden hyzmatyňyza
taňryýalkasyn!**
*Eden hyzmatyňza
taňryýalkasyn!*

- Size minnettarım!

- Men size minnetdar!
Men size minnetda:r!

- Çok cömertsiniz!

- Örän eli açyk ekeniňiz!
Örä:n eli açyk ekenňiz!

- Çok kibarsınız!

**- Örän sypaýy
ekeniňiz!**
Örä:n sypa:ýy ekenňiz!

- Teşekküre gerek yok!

**- Minnetdarlyk bildirer
ýaly men näme etdim!**
*Minnetda:rlyk billirer
ýa:ly men nä:me etdim!*

- Bir şey değil! /
Önemli değil!

- Ähmiyeti ýok!
Ähmeti ýo:k!

- Benim için zevkti!

- Gaýtam men hezil
etdim!
*Gaýta:m men hezil
etdim!*

- Rica ederim!

- Haýyş edýän
goýsaňyzlaň!
*Ha:ýyş edýä:n
goýsoňuzla:ň!*

- Boş ver, aldırma!

- Goýsana, diýýäniňiz
näme?
*Goýsono, diýýä:niňiz
nä:me?*

Indi ýokardakylaryň garşylykly tarapyny göreliň:

4. MINNETDARLYK BILDIRME (TEŞEKKÜR ETME)

- Sag boluň,
minnetdarlyk bildirýärin!
*Sag boluň, minnetda:rlyk
billirýä:n!*

- Teşekkürler!

- Sag boluň,
taňryýalkasyn!
Sag boluň, taňryýalkasyn!

- Sağ olun! / Teşekkür
ederim!

**- Köp sag boluň,
taňryýalkasyn!**
*Köp sag boluň,
taňryýalkasyn!*

- Çok teşekkür ederim!

**- Kömegiňiz üçin
taňryýalkasyn!**
*Kömögüňüz üçü:n
taňryýalkasyn!*

- Yardımınız için teşekkür ederim!

**- Kömegiňiz üçin köp
sag boluň!**
*Kömögüňüz üçü:n köp sag
boluň!*

- Yardımlarınız için çok teşekkürler!

**- Eden hyzmatyňza
taňryýalkasyn!**
*Eden hyzmatyňza
taňryýalkasyn!*

- Her şey için teşekkürler!

- Men size minnetdar!
Men size minnetda:r!

- Size minnettarım!

- Örän eli açyk ekeniňiz!
Örä:n eli açyk ekeniňiz!

- Çok cömertsiniz!

- Örän sypaýy ekeniňiz!
Örä:n sypa:ýy ekeniňiz!

- Çok kibarsınız!

**- Minnetdarlyk bildirer
ýaly men näme etdim!**
*Minnetda:rlyk billirer ýa:ly
men nä:me etdim!*

- Teşekkürü gerek yok!